

STOP ZIJN WJ

mechanische en elektronische muziek

muzyk =

muziek

Geluid, voortgebracht door menselijke stem of door instrumenten, omwille van (de schoonheid van) dat geluid zelf.

Dikke Van Dale

• menselijke
• , omwille van
• eluid zelf.

Dikke Van Dale

Muziek is een kunstvorm die gebruikmaakt van klanken, bewust voortgebracht door een of meer muziekinstrumenten of de menselijke stem, geschikt in een bepaalde tijdsduur.

Wikipedia

Geluid dat als toonkunst
wordt gewaardeerd

Georganiseerd geluid

"veronderstel dat de tijden gewoon waren, zoals vóór 1914, dan zou de muziek in een andere situatie verkeren."

Arnold Schoenberg

1874 - 1951

Technische ontwikkelingen

communicatie / massa- en multimedia / medisch

Snelheden nemen explosief toe

communicatie / transport

Migratie en toerisme

andere culturen onder handbereik

Individualisme

persoonlijke expressie, o.a. geloof

Menselijke maat gaat verloren

internationale allianties / supranationale bedrijven / oorlogen

betekenis voor de muziek

De eeuw van de -ismen

modernisme, futurisme, exotisme, impressionisme, expressionisme, serialisme, realisme, surrealisme, dadaïsme, neo-classicisme, minimalisme, post-modernisme, meta-modernisme, streng-serialisme... etceterisme!

Nieuwe technieken

*Muziek opnemen en verspreiden
Non-akoestische klankbronnen*

Nieuwe genres

jazz, popmuziek, wereldmuziek, en alles daartussenin

Ontstaan van subculturen (en commercie)

jeugdcultuur, doelgroepen, muzikale identiteit

PACIFIC 231

movement symphonique

Arthur Honegger

1892 - 1955

- gecomponeerd in 1923
- beïnvloed door futurisme
- Honegger was zelf fanatiek treinenliefhebber
- de compositie is een zo exact mogelijke 'vertaling' naar muziek: concreet, zowel in tijdsverloop als in klank
- het ritme is een muzikaal gegeven

IK heb altijd al een passie gehad voor locomotieven. Voor mij zijn het levende dingen en ik houd van ze.... Wat ik getracht heb te portretteren in Pacific 231 is geen imitatie van de geluiden van de locomotief, maar een vertaling van de visuele indrukken en de fysieke sensatie ervan in muziek. Het uitgangspunt is een objectieve beschouwing: de ademhaling van de machine in rust, de inspanning bij het starten, het toenemen van de snelheid, de overgang van de statische naar de dynamische toestand van een 300 ton wegende machine, rijdend door de nacht met snelheden van bijna 200 km per uur.

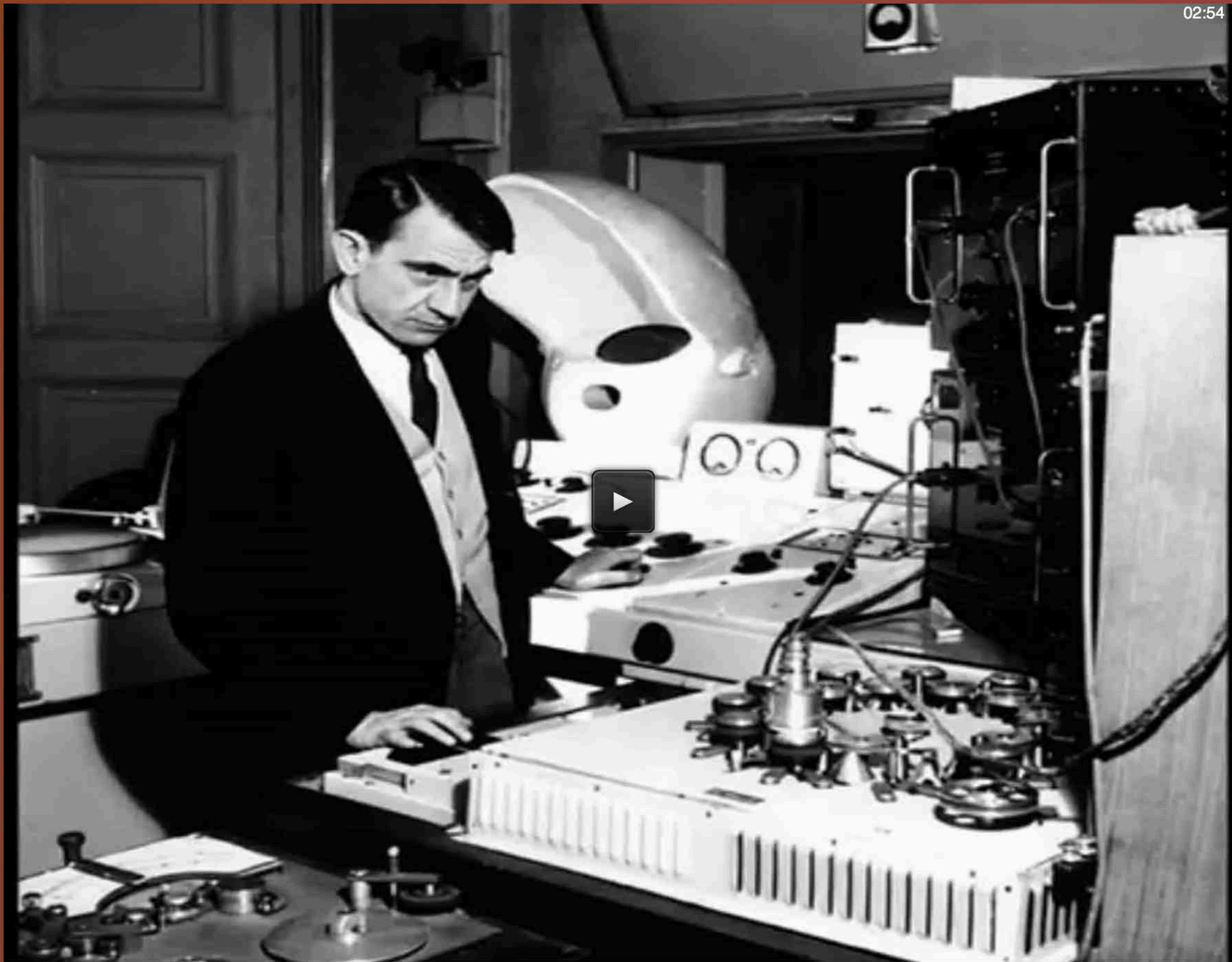
Pacific 231

Etude aux chemins des fer

Pierre Schaeffer

1910 - 1995

- in 1948 gemaakt in de geluidstudio's van Parijs
- eerste deel van 'cinq études de bruits'
- eerste 'musique concrète'-compositie
 - geheel met audio-technologie
 - opname en uitvoering zonder musici
 - gemaakt van onmuzikale geluiden
- manipulatie van geluid, zodat het weer muzikale elementen worden, los van hun (herkenbare) bron
- uitgezonden op de radio: veel boze reacties

LUIGI RUSSOLO

1885 - 1947

- ✓ schilder
- ✓ uitvinder
- ✓ componist

Musique Concrete

Futurisme

Bruitisme

Dadaïsme

Soundscapes

Ambient music

"Het componeren met materiaal uit de aanwezige experimentele geluiden noem ik 'musique concrète'; we zijn niet langer afhankelijk vooraf vastgestelde geluidsabstracties, maar gebruiken fragmenten van geluiden die zich om ons heen bevinden, die we behandelen als volwaardige en volledige geluidsobjecten."

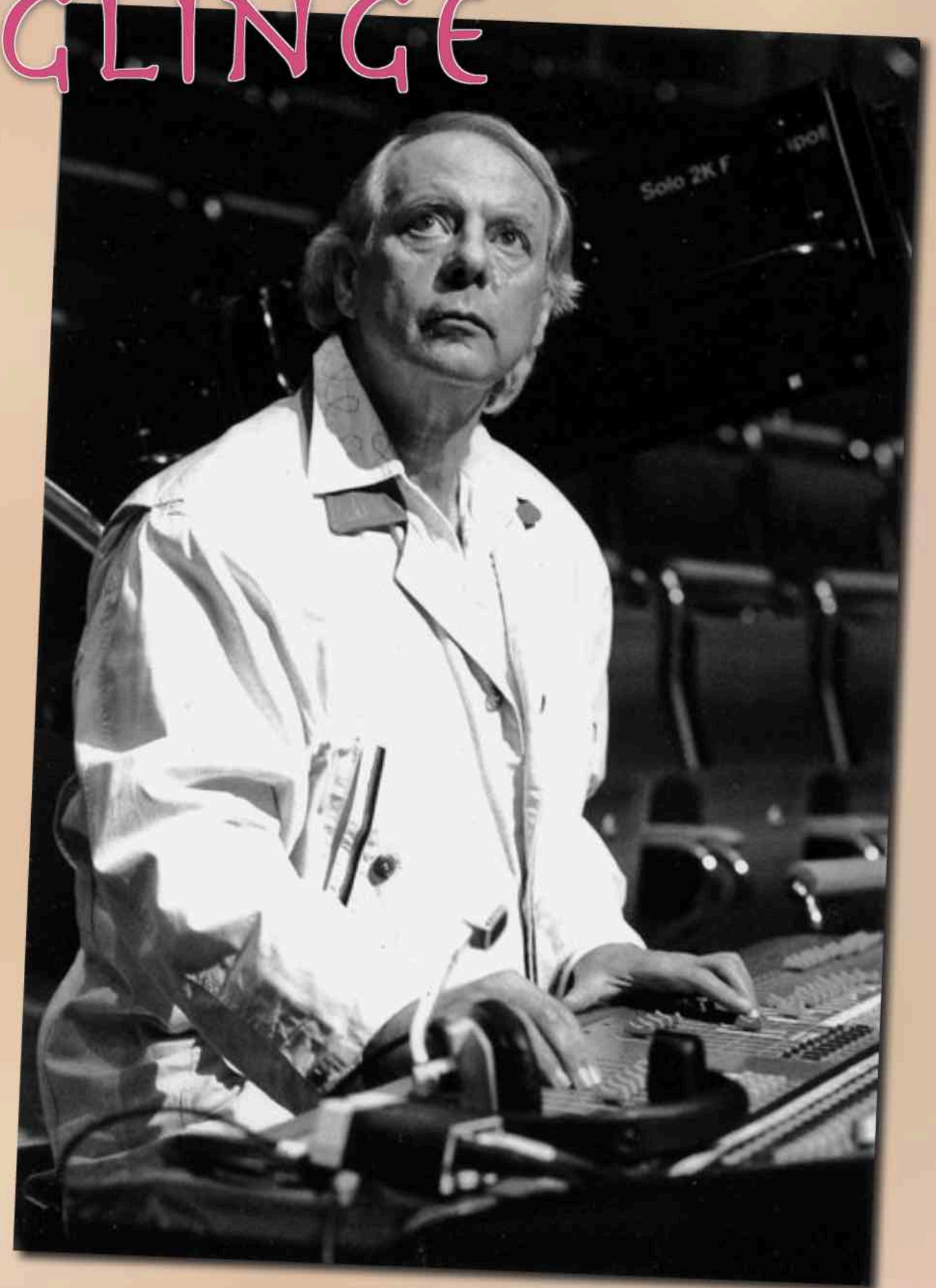
1913

GESANG DER JÜNGLINGE

Karlheinz Stockhausen

1928 - 2007

- uit 1955/1956
- bedoeld als mis in de Dom van Keulen, maar werd afgewezen
- 3 elementen:
 - jongenssopraan
 - sinustoon
 - pulses
- spel met tegenstellingen:
 - akoestiek versus elektronica
 - betekenis versus betekenisloos
 - avantgarde versus (bijbelse) traditie
- 'Spatial-Musik': opstelling van 5 luidsprekers

Preiset (Jubelt) den(m) Herrn, ihr Werke alle des Herrn—
lobt ihn und über alles erhebt ihn in Ewigkeit.

Preiset den Herrn, ihr Engel des Herrn—
preiset den Herrn, ihr Himmel droben.

Preiset den Herrn, ihr Wasser alle, die über den Himmeln sind—
preiset den Herrn, ihr Scharen alle des Herrn.

Preiset den Herrn, Sonne und Mond—
preiset den Herrn, des Himmels Sterne.

Preiset den Herrn, aller Regen und Tau—
preiset den Herrn, alle Winde.

Preiset den Herrn, Feuer und Sommersglut—
preiset den Herrn, Kälte und starrer Winter.

Preiset den Herrn, Tau und des Regens Fall—
preiset den Herrn, Eis und Frost.

Preiset den Herrn, Reif und Schnee—
preiset den Herrn, Nächte und Tage.

Preiset den Herrn, Licht und Dunkel—
preiset den Herrn, Blitze und Wolken.

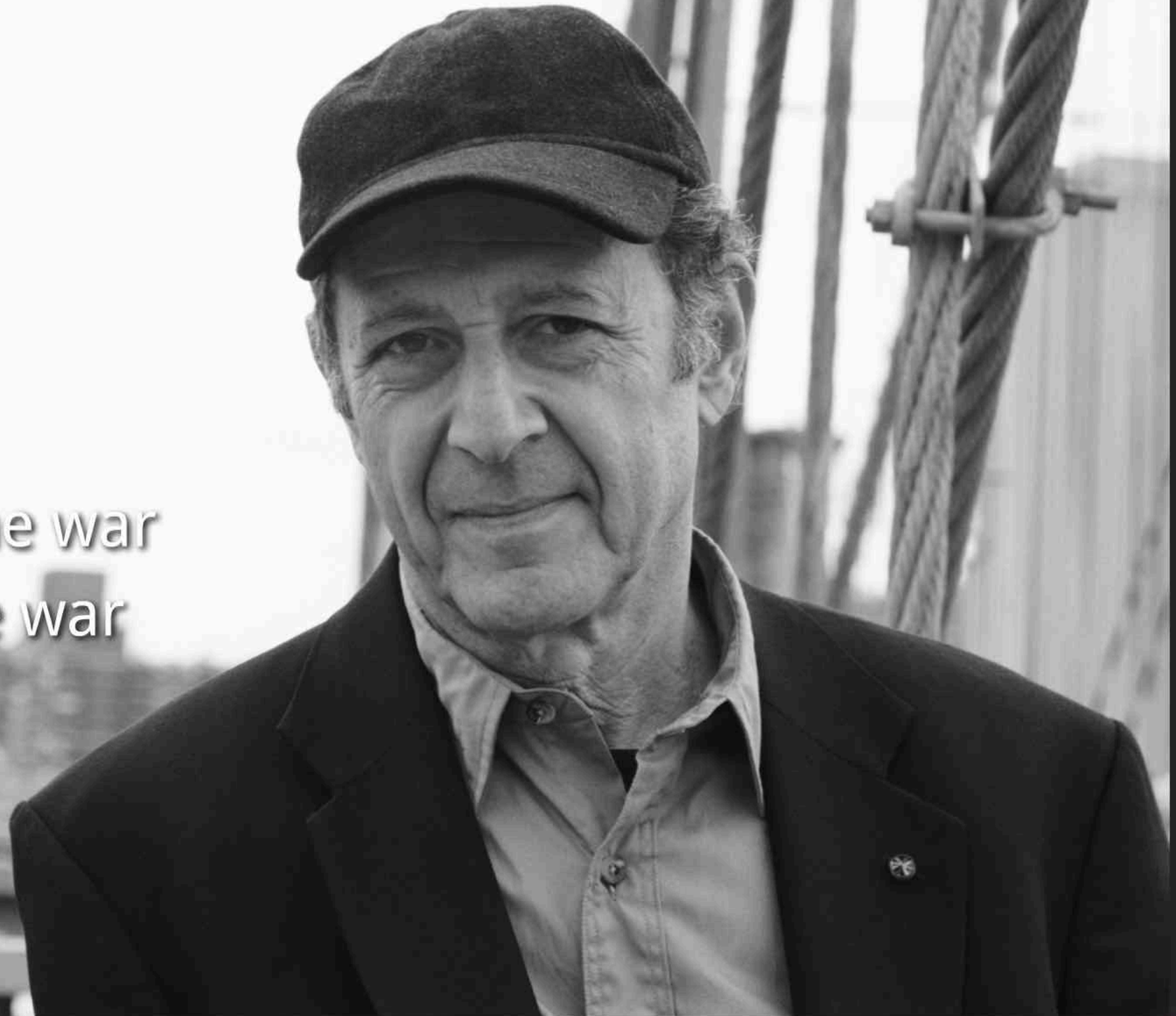

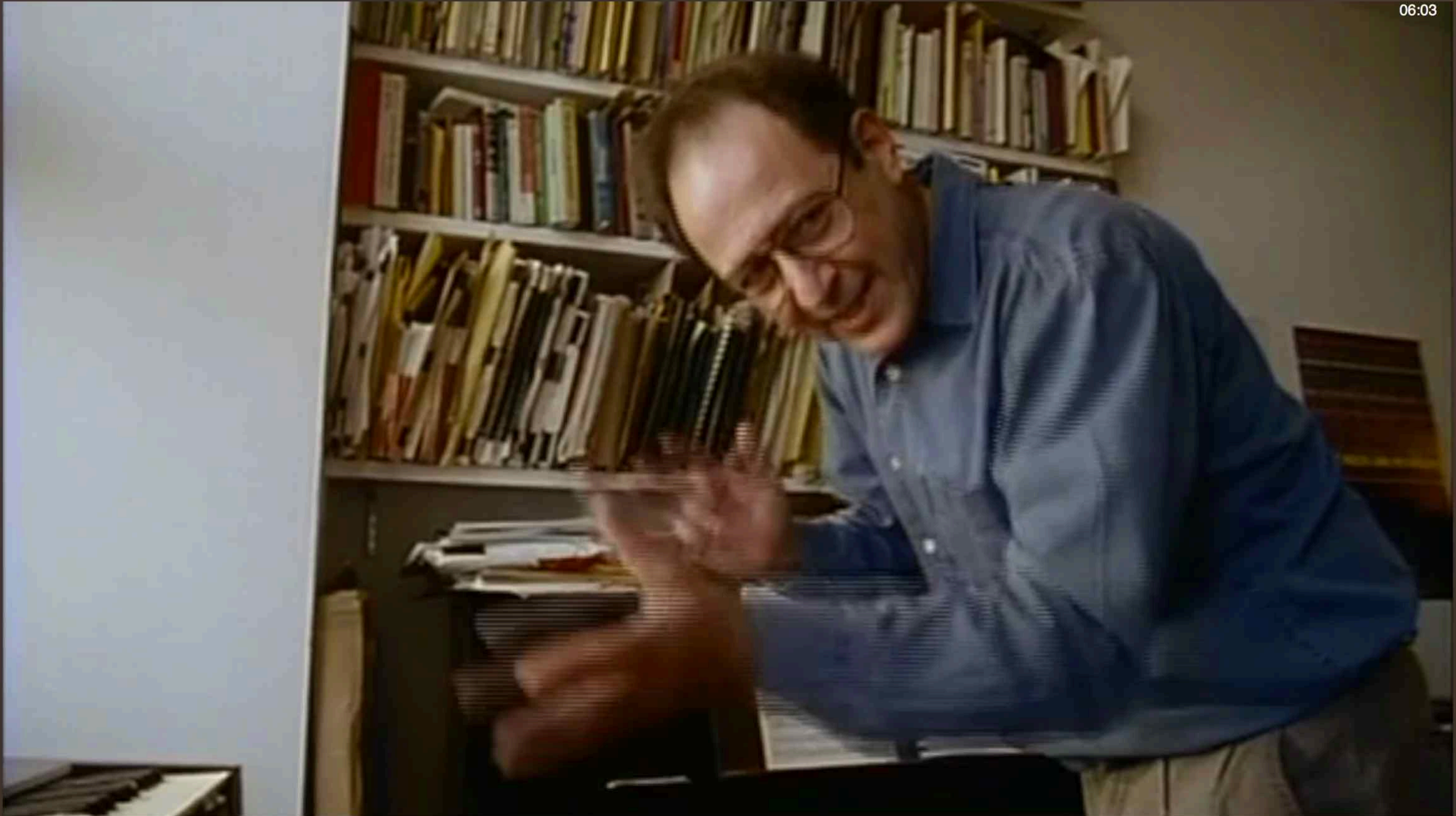
Different Trains

Steve Reich

1936

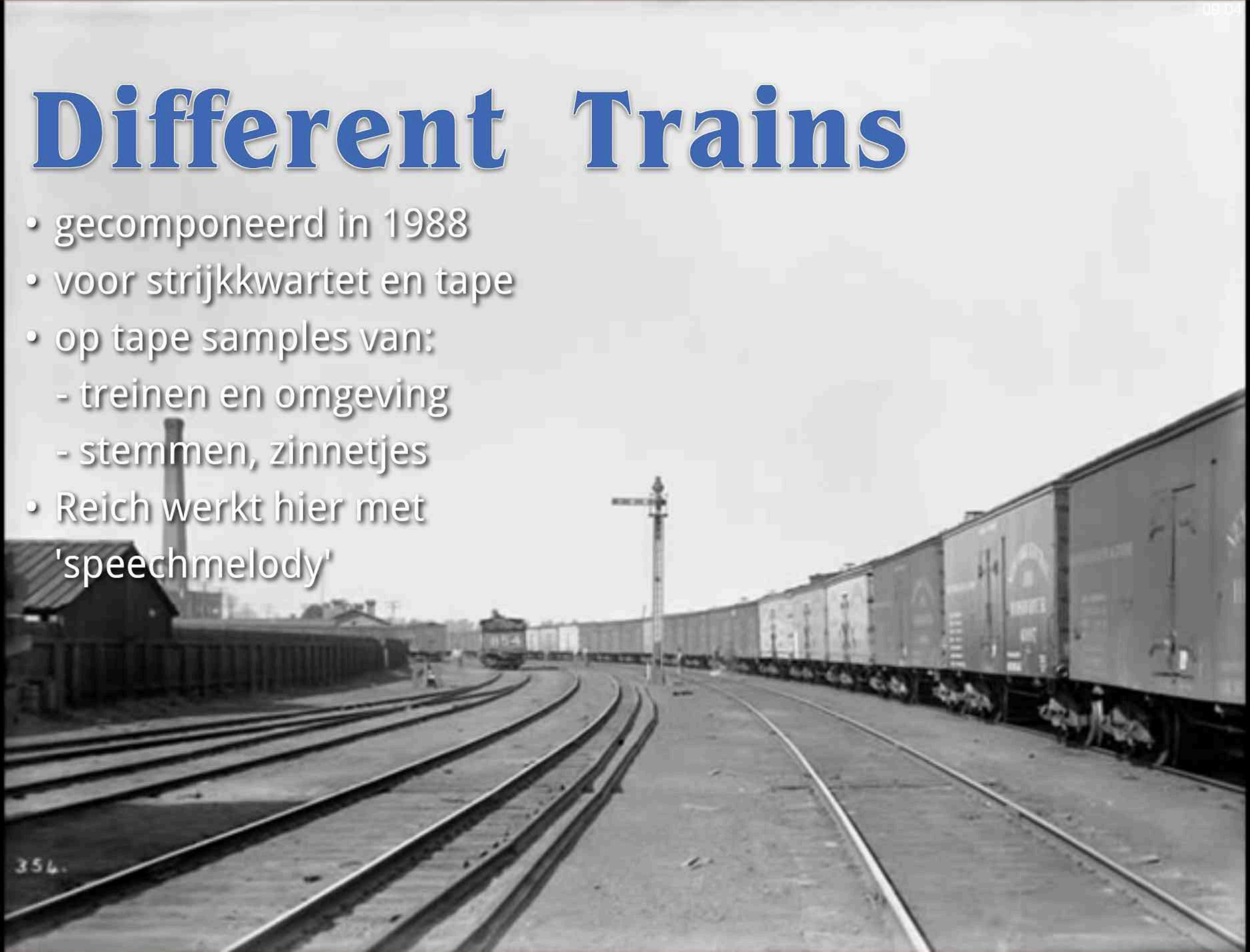
1. America - before the war
2. Europe - during the war
3. After the war

Different Trains

- gecomponeerd in 1988
- voor strijkkwartet en tape
- op tape samples van:
 - treinen en omgeving
 - stemmen, zinnnetjes
- Reich werkt hier met 'speechmelody'

STOP ZIJN WEG

mechanische en elektronische muziek

tot de laatste keer!